

Het is een vreemd verschijnsel, maar ook de nuchterste mensch is er niet onverschillig voor, hoe na zijn dood over hem zal worden gesproken, en al heeft de rechter volkomen gelijk, dat ziekte van den geest geen slechtheid is, het publiek gedraagt zich, alsof het er anders over denkt. En bovendien, kan een mededeeling omtrent de gesteldheid van den geest van een overledene groot nadeel berokkenen aan diens nakomelingen, vooral in onzen tijd van erfelijkheidsvrees. Het moet dus ook hier aan den arts ter beoordeeling worden overgelaten, of hetgeen hij weet voor openbaring vatbaar is of niet.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE ZIEKTE VAN OSGOOD-SCHLATTER.

I.

In het laatste nummer van dit *Tijdschrift* beschrijft collega DIAMANT een geval van bovengenoemde ziekte, ook wel *apophysitis tibialis adolescentium* genoemd. DIAMANT zegt, dat de aandoening *gewoonlijk* na een trauma, soms zonder aantoonbare oorzaak optreedt. Ik meen, dat dit niet geheel juist is. De 4 gevallen, door LAMÉRIS beschreven (*Ned. Tijdschr. voor Geneesk.* 1909, I, n°. 18), ontstonden niet tengevolge van een trauma, 2 gevallen, door mij waargenomen, evenmin (*Militair Geneesk. Tijdschr.* 1914); JACOBSTHAL beproefde zelfs tevergeefs bij zijn 3 patiënten een trauma „hinein zu examinieren”. Pleit verder de herhaaldelijk waargenomen dubbelzijdigheid der aandoening niet sterk tegen een ontstaan door uitwendig geweld? Ook in het geval van collega DIAMANT staat deze oorzaak allerminst vast. Er zou een *primaire beenbreuk* aanwezig zijn geweest, *zonder functiestoornis*, de jongen genas, zonder geneeskundige hulp, in eenige weken en kreeg 2 maanden later spontaan weer pijn in de knie. Bewijzender ware geweest, indien de klachten na het ongeval onafgebroken hadden blijven bestaan. De neiging van patiënten, voor alle pijnlijke aandoeningen traumata verantwoordelijk te stellen, is bekend. Hoe dikwijls worden de ledematen van jongens in den puberteitsleeftijd daardoor niet getroffen? Van veel meer belang is het feit, dat de aandoening bij een groot deel der lijdens positief *niet* na een ongeval, maar langzamerhand blijkt op te treden. De naam „beenbreuk van OSGOOD-SCHLATTER” kan dan ook slechts tot verwarring aanleiding geven (abnormale bewegelijkheid van de tuberositas werd nimmer waargenomen), evenals de naam „apophysitis” een ontstekingsproces veronderstelt, dat niet aanwezig is.

M. i. moet op het oogenblik het lijden beschouwd worden als een, in de puberteitsjaren optredende, stoornis in de verbeening der samenstellende deelen van de tuberositas tibiae, met opvolgende verplaatsing van die deelen, tengevolge van de spanning, door krachtige samentrekkingen van den musc. quadriceps, door middel van het ligamentum patellare, op genoemd uitsteeksel uitgeoefend. Het zijn, zooals DIAMANT terecht opmerkt, meestal krachtig gebouwde jongens, die aan de ziekte lijden; bij hen mag men herhaalde extra-forsche samentrekking van die spier bij spel, sport en eventueel bij beroepsbezigheden, alleszins verwachten. Of daarbij nog een *primaire ziekelijke* stoornis in de verbeening aanwezig is, moet vooralsnog in het midden gelaten worden. Het lijkt mij alleen wat onwaarschijnlijk, bij gezonde jongens, die geen teekenen van rachitis vertoonen, een stoornis in de normale verbeening op één plaats van hun skelet aan te nemen.

De eenig mogelijke behandeling, zegt collega DIAMANT ten slotte, schijnt te bestaan in operatief ingrijpen. Hiertegenover zou ik het ervaringsfeit willen stellen, dat de

klachten meestal na $\frac{1}{2}$ —1 jaar van zelf verdwijnen en andere gevolgen dan eenige verdikking van de tuberositas niet overblijven. Het moet dus in het belang van de patiënten geacht worden, niet te spoedig tot operatieve behandeling over te gaan.

's-Gravenhage, 2 Januari 1916.

D. J. E. MAC LEOD.

II.

Collega DIAMANT zegt in het vorige nummer van dit *Tijdschrift*: „De eenig mogelijke behandeling schijnt te bestaan in operatief ingrijpen”.

In 1908 kwam ik tot de slotsom (zie verslag der Nederlandsche Vereeniging voor Heelkunde, *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* 1909, I, n°. 18), dat de behandeling „allerm minst operatief mag zijn” en „dat de patiënten zonder eenige behandeling geheel genezen zijn, wat hun klachten betreft”.

Vele lezers, en onder hen collega DIAMANT, herinneren zich waarschijnlijk niet meer, dat de bovengenoemde afwijking zeven jaar geleden uitvoerig in dit *Tijdschrift* beschreven is. Ik voel mij daarom gedrongen op het bovenaangehaalde verslag de aandacht te vestigen, te meer omdat ik in mijn meening door jongere geschriften gesterkt word. Uit deze blijkt, dat men vrijwel eenstemmig van oordeel is, dat de afwijking *niet* operatief behandeld moet worden, al heeft men nog wel eens in een enkel geval, onbekend met de gegevens van anderen, die voorgegaan zijn, zich zelf in de vingers gesneden door te opereeren. Doordat niet voldoende acht op anderer ervaring geslagen werd, is thans weder hetzelfde geschied.

Utrecht, 4 Januari 1916.

H. J. LAMÉRIS.

·STEUN AAN BELGISCHE COLLEGAE.

Ontvangen voor de Belgische collegae en hunne gezinnen van 20 Dec.—4 Jan.: Penningm. afd. Enschedé *f* 57.50; D. R. te B. *f* 25.—; H. O. te U. *f* 10.—; J. P. F. A. N. te A. *f* 12.50; W. P. te H. *f* 10.—; v. D. M. te A. *f* 10.—; v. W. te 's Gr. *f* 10.—; G. W. K. te D. *f* 5.—; Th. H. te A. *f* 10.—; S. D. te 's H. *f* 10.—; C. D. te 's Gr. *f* 10.—; D. K. te R. *f* 5.—; J. v. D. H. te E. *f* 10.—; H. F. K. te G. *f* 3.—; L. H. te S. *f* 10.—; C. E. B. te U. *f* 10.—; C. F. S. te A. *f* 5.—; S. te A. *f* 25.—; H. te Z. *f* 5.—; H. A. B. te D. *f* 5.—; C. K. L. en v. R. door bemiddeling penningm. afd. Dordrecht *f* 40.—; J. A. G. te H. *f* 10.—; E. E. B. te B. U. S. A. *f* 49.08; B. N. te G. *f* 25.—; P. J. J. H. te N. *f* 10.—.

Tezamen met vorige opgave *f* 1499.58.

In December werd geldelijke steun verleend aan zes doktersgezinnen, bestaande uit 9 volwassenen en 11 kinderen; hieronder bevond zich slechts één collega, die zijn oude ziekelijke moeder niet hier kon achterlaten. De anderen waren weer naar België teruggekeerd; één vaart als scheepsgeneesheer en mag niet meer terugkeeren.

Bovendien genoten steun vijf jongelui, dokterszoons.

Meppel,
3 Januari 1916.

A. M. DHONT.
penningm. C. t. S. B. Gen.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

ZÜRICH. — Professor en assistent. Volgens *the Lancet* hebben de assistenten van den chirurg SAUERBRUCH hun ontslag genomen, nadat één hunner zich daartoe genoopt had gezien wegens de pijnlijke verhouding, die tusschen hem en zijn professor was ontstaan. Deze had nl. te kennen gegeven, dat geen omgang tusschen hem en zijn